

Zásobování vojsk PITNOU VODOU

V roce 1969 byl uveřejněn ve VM č. 2 můj článek „K zásobování vojsk vodou vo vojne“, v němž jsem rozebral hydrotechnické prostředky k polní úpravě zamořené vody na pitnou vodu, prostředky ke skladování a k přepravě pitné vody, jakož i návrh organizace zásobování vojsk vodou v poli u motostřelecké a tankové divize (centralizovaný zásobovací způsob).

V tomto článku navazují na předcházející problém v tom směru, že v průběhu roku 1969 schválil náčelník ženijního vojska novou koncepci zásobování vojsk ČSLA polními úpravami vody ÚV-2000. Každý samostatný útvar ČSLA od praporu (oddílu) výše bude perspektivně vybaven organickou polní úpravou vody ÚV-2000 a tahačem typu T-111 nebo Š-430 a bude tak schopen i ve složitých bojových situacích těžit a upravovat znečištěnou a zbraněmi hromadného ničení zamořenou vodu na pitnou, zřízením vlastní vodní stanice, ze které se budou zásobovat pitnou vodou všichni příslušníci útvaru.

Uvedená koncepce předpokládá přidělit 1 soupravu polní úpravy vody ÚV-2000 i motostřeleckému (tankovému) praporu v rámci msp a tp.

Po vybavení vojsk těmito výkonnými hydrotechnickými prostředky bude způsob zásobování vojsk pitnou vodou u msp a tp podstatně jednodušší.

Z vodní stanice tankového, motostřeleckého praporu nebo dělostřeleckého oddílu budou odebírat pitnou nebo užítko-

vou vodu jednotky praporu nebo oddílu včetně hospodářského družstva praporu (oddílu).

K osádkám bojových vozidel (tank, obrněný transportér, obsluhy děl a odpařovací ramp) a k praporečnému obvodu se bude pitná voda přisunovat péčí hospodářského družstva čtyř třílového zabezpečení praporu (oddílu) současně s přísunem teplé stravy a nápojů v baňkách a termosech (jen výjimečně ve vácích na vodu a 500litrových paletovaných nádržích na vodu k zásobování samostatných odloučených jednotek). Zásobování pitnou vodou osádek bojových vozidel se bude uskutečňovat výměnou prázdných baněk a termosů za plné. Toto je ve své podstatě **decentralizovaný** zásobovací systém.

V průběhu bojové činnosti motostřeleckého pluku následkem bojových ztrát činností protivníka předpokládáme i ztráty na polních úpravách vody ÚV-2000 u jednotlivých msp, tpr a děl. oddílů. Zástupce velitele motostřeleckého pluku pro tyl bude proto muset vzniklou situaci řešit změnou koncepce z decentralizovaného na **centralizovaný** zásobovací systém v rámci motostřeleckého pluku.

Centralizovaný zásobovací systém předpokládá soustředit zbylé polní úpravy vody od jednotek motostřeleckého pluku u týlu pluku, kde vytvořit jednu vodní stanici motostřeleckého pluku, část hydrotechnických prostředků 1–2 spr ÚV-2000 mít v záloze ZT pluku k manévru těmito prostředky a vybavení tpr (mspr)

působícího na samostatném směru nebo jako PO.

Z vodní stanice motostřeleckého pluku je pak možné přisunovat pitnou vodu jednotkám pluku v pružných polštářových nádržích (PP-3 nebo PP-5) k plukovnímu obvazišti a VS msp v zásobnicích na vodu nebo v baňkách. Ostatní plukovní součásti včetně rot tylového zabezpečení, zabezpečující TVS msp si budou odebírat pitnou vodu z vodní stanice motostřeleckého pluku.

Pro motostřelecké a tankové divize byl přijat v podstatě decentralizovaný zásobovací systém, což předpokládá, že v rámci msd bude organicky přiděleno útvarům msd okolo 30 souprav polních úpraven vody ÚV-2000.

Při značných bojových ztrátách u útvarů divize v průběhu bojové činnosti na polních úpravách vody ÚV-2000 bude nucen náčelník týlu divize přejít na dočasný centralizovaný zásobovací systém. V tomto případě bude muset velitelskou cestou vyžádat od velitele vševojskové armády posilový prostředek od ženijní brigády (hydrotechnické rotý armády) jedno hydrotechnické družstvo s 1 spr velkokapacitní automobilní úpravny vody AÚV-62 (80–100 m³ pitné vody za 1 den). Toto hydrotechnické družstvo zřídí vodní stanici svazku, ze které se budou zásobovat ty útvary, u kterých bojovou činností nepříteli byly zničeny organické polní úpravy ÚV-2000 a dále divizní jednotky, posilové armádní a frontové útvary, které nemají vlastní polní úpravy vody ÚV-2000.

Organizace zásobování pitnou a užitkovou vodou u polní vševojskové armády

Koncepce systému zásobování pitnou vodou u vševojskové armády vychází z rozboru operačně tylových podmínek, charakteru operační činnosti polní vševojskové armády v armádní útočné operaci, z možné operační sestavy, počtu osob a průměrné denní spotřeby vody u vševojskové armády.

Průměrná denní spotřeba vody u polní vševojskové armády se bude pohybovat v rozmezí 910 až 1000 m³, při začlenění části posilových frontových svazků a útvarů do operační sestavy armády až 1200 až 1400 m³ vody.

K řešení úpravy zaměřené vody u vševojskové armády je v současné organizaci ženijní brigády u strojního ženijního praporu hydrotechnická rota armády (ve složení 4 hydročety, četa technického zabezpečení a zásobovací družstvo). Každá hydročeta má 4 hydrotechnická družstva

s polními automobilními úpravami vody AÚV-62 a 1 průzkumným družstvem se soupravou pro průzkum vody. Celkem má hydrotechnická rota armády 12 automobilních úpraven vody AÚV-62.

Použití a úkoly hydrotechnické rotý v rámci vševojskové armády

V rámci vševojskové armády se k zásobování útvarů, svazků a zařízení armády pitnou a užitkovou vodou může zřizovat prostorová síť vodních stanic z polních úpraven vody AÚV-62 a z decentralizovaných organických útvarových polních úpraven vody ÚV-2000.

Hydrotechnickou rotu armády můžeme v průběhu armádní operace použít takto:

4–5 hydrotechnická družstva k posílení vševojskových svazků,

2–3 hydrotechnická družstva k zabezpečení armádních svazků a útvarů,

1–2 hydrotechnická družstva k zabezpečení raketových svazků armády a útvarů v pohyblivé armádní základně,

4–2 hydrotechnická družstva v záloze velitele armády k dalšímu rozvíjení vodních stanic u prvosledových svazků postupným pokračováním a k zabezpečení přidělených frontových svazků a útvarů.

Možné řešení koncepce zásobování vojsk vševojskové armády předpokládá využití i organické polní úpravy vody, zejména u zdravotnických útvarů armády (SZO, hyg. epid. oddíl), u spojovacích útvarů a útvarů, zabezpečujících místa velení armády (spojovací pluk, provozní prapor), u pluku chemické ochrany, silničních pořádkových praporů, u armádních polních pekáren a u praporu obsluhy PAZ.

Z rozboru bojové činnosti svazků, útvarů a zařízení vševojskové armády i z jejích úkolů a rozmístění v operační sestavě armády v přímé závislosti na průměrné denní spotřebě pitné a užitkové vody vyplývá nutnost řešit zásobovací systém u vševojskové armády částečnou decentralizací hydrotechnických prostředků, tj. polních úpraven vody ÚV-2000 a velkokapacitních úpraven vody AÚV-62 některým útvarům, svazkům a zařízením armády.

Ostatní útvary a armádní svazky družů vojsk, které nebudou mít organicky přiděleny polní úpravy vody ÚV-2000, přidělí náčelník týlu vševojskové armády do zásobovací péče k odběru pitné vody k některým z rozvinutých vodních stanic vševojskové armády, které budou vytvořeny z družstev hydrotechnické rotý armády.

Tyto útvary, svazky a zařízení armády musí být vybaveny zásobovacím družstvem v rámci čtyř nebo rot tylového zabezpečení s nákladními automobily nebo cisternami na vodu, potřebným množstvím pružných polštářovaných nádrží PP-3 nebo PP-5, vaky a baňkami na vodu, aby uvezly v rámci útvaru 1,5 denní normy pitné vody, z toho u týlu útvaru 0,5 denní normy pitné vody.

Zvláštní způsob zabezpečení vodou vyžadují tylové útvary a zařízení armády rozmístěné v pohyblivé armádní základně (PAZ).

Pohyblivá armádní základna bude zpravidla rozmístěna v prostoru 100—150 km², 60—80 km i více od předního okraje v hloubce operační sestavy armády. Pohyblivá armádní základna je rozhodující zásobovací etapou pro zásobování vojsk vševojskové armády. Celkem PAZ může zahrnovat ve svém uskupení okolo 20 různých útvarů a zařízení armády.

Průměrná denní spotřeba pitné vody v PAZ se může pohybovat okolo 70 až 100 m³. Zásobování vodou u útvarů PAZ je možné řešit zřízením posádkové vodní stanice z 1 spr. AÚV-62. Z této vodní stanice zorganizuje náčelník PAZ postupně odběry pitné vody útvarů a zařízeními, rozmístěnými v PAZ. Prapor obsluhy PAZ se svojí organickou polní úpravou vody ÚV-2000 může rozvinout vodní stanici v 1 výdejním (zásobovacím) místě, kde budou odebírat vodu i armádní svazky (plrb, žb, ptb, kdb).

Návrh systému zásobování vodou u vševojskové armády může být řešen prostorovým a hloubkovým uspořádáním vodních stanic do hloubky operační sestavy armády ve 3 pásmech s 9 hydrotechnickými družstvy automobilních úprav vod ÚV-62, které mohou denně vyrobit a upravit 630—700 m³ pitné vody.

Tři hydrotechnická družstva se 3 AÚV-62 zůstávají v záloze velitele vševojskové armády k úhradě ztrát a k zabezpečení spojeneckých vojsk, přesunujících se pásmem vševojskové armády a rozvíjejících frontovou operaci.

Zbytek potřeby pitné vody bude uhrazen u prvosledových svazků a útvarů decentralizovanými organickými úpravami vody ÚV-2000, které denně vyrobí zbytek potřeby vody vševojskové armády, tj. dalších 570—700 m³ vody.

Toto je jedno z možných řešení jak zabezpečit zásobování vojsk vodou u vševojskové armády.

Zásobování pitnou vodou letecké armády

Průměrná denní spotřeba pitné a užitkové vody u letecké armády se může pohybovat okolo 800—1000 m³.

Letecká armáda vyžaduje svůj vlastní specifický samostatný systém zásobování pitnou a užitkovou vodou v poli. Základem tohoto systému jsou vodní stanice z polních úprav vod ÚV-2000 (které budou postupně nahrazovat AÚV-62 u některých letištních praporů) na operačních letištích, na kterých jsou rozmístěny letecké bojové útvary se zabezpečujícími letištními prapory, leteckými stavebními prapory a prapory radiotechnického zabezpečení.

Tento zásobovací systém musí být nezávislý na zásobování vodou pozemních vojsk frontu, aby mohl být včas zabezpečen letištní manévry letecké armády s přenesením bojového úsilí letecké armády na operační směry i několikrát v průběhu frontové operace se schopností pravidelně zásobovat operační sestavu letecké armády pitnou a užitkovou vodou.

Pro tyto úkoly budou letištní prapory, letecké stavební prapory, maskovací prapor, provozní prapor a prapor obsluhy polní armádní letecké základny vybaveny organickými úpravami vody ÚV-2000, aby byl zabezpečen nepřetržitý letecký provoz a bojová činnost leteckých útvarů minimálně ze 2 operačních letišť.

Velitelské stanoviště letecké armády a zásobovací místa zřizovaná předsunutím zásob z polní armádní letecké základny měla by být též vybavena u provozního praporu úpravou vody ÚV-2000 i u praporu obsluhy PALZ, z nichž by bylo možné zřídit vodní stanice v prostoru rozmístění VS letecké armády a u zásobovacího místa letecké armády.

V průběhu letištního manévru mohou nastat situace, že předsunuté odřady letištních praporů a leteckých stavebních praporů mohou dočasně požádat náčelníka týlu motostřelecké nebo tankové divize k začlenění těchto leteckých odřadů do zásobovací péče k odběrům pitné vody z rozvinuté vodní stanice vševojskového svazku (msd/td) do doby, než na ovládnutém letišti bude zřízena vodní stanice z prostředků letištního praporu nebo leteckého stavebního praporu. Organizace zásobování vodou útvarů a zařízení rozmístěných v polní armádní letecké základně může být obdobná jako zásobování vodou armádních útvarů a zařízení, rozmístěných v PAZ vševojskové armády.

ZKUŠENOSTI

PRAXE